

Už rok DIAMO zajišťuje útlum dolů Darkov a ČSA na Karvinsku

Nový odštěpný závod DARKOV státního podniku DIAMO převzal od společnosti OKD nejprve dříve utlumené doly a 1. března 2021 po ukončení těžby také doly ČSA a Darkov. Převzetí majetku, služeb, lidí a činností proběhlo bez větších problémů. Likvidační práce pokračují v podzemí i na povrchu podle vládou schváleného plánu a už vznikají vize budoucího využití areálů dolů.

„Převod dolů proběhl plynule, bez komplikací a také bez sociálního otřesu díky nastavenému sociálnímu programu. Naším úkolem bylo a je zajistit bezpečný útlum, legislativní i technické podmínky a celkově efektivní likvidaci dolů, kterou se snažíme provádět s ohledem nejen na napjatý státní rozpočet, ale také s ohledem na budoucí rozvoj Karvinska,“ uvedl Ludvík Kašpar, ředitel státního podniku DIAMO.

Vznik nového závodu

Na počátku bylo rozhodnutí vlády, že útlum dolů na Karvinsku převezme státní podnik DIAMO. Hlavním úkolem bylo a je bezproblémové a bezpečné zajištění a likvidace utlumovaných dolů včetně řešení citlivých personálních a sociálních aspektů. Prakticky za tři měsíce od rozhodnutí vlády vznikl nový závod, který měl nejprve jen 7 zaměstnanců. Následovalo převzetí už utlumených dolů Lazy, Staříč a Frenštát k 1. lednu 2021 a následně k 1. březnu 2021 dvou dalších, kde právě skončila těžba.

„Začátky nového závodu byly velmi náročné, museli jsme zkoordinovat mnoho různých procesů, hlavně těch personálních a technických. Začínali jsme od nuly, tvořili jsme nový závod a jeho celou strukturu, bylo potřeba implementovat všechny personální procesy, nastavit IT systém atd. Překlápělo se obrovské množství smluv. Naším cílem bylo připravit vše tak, aby hned v lednu při převodu první části OKD a následně v březnu při převodu dolů ČSA a Darkov nenastal žádný technický ani bezpečnostní nebo personální problém a mohli jsme pokračovat v dalších krocích,“ vzpomíná Josef Lazárek, ředitel odštěpného závodu DARKOV.

Převody dolů

Převod dolů ČSA a Darkov na DIAMO k 1. 3. 2021 byl složitější než první etapa, protože oba doly před převzetím ještě těžily a Důl Darkov byl (a je nadále) úzce propojen s Dolem ČSM. Rada služeb se řešila společně s OKD a bylo potřeba je dobře nastavit. S doly přešlo pod závod DARKOV dalších zhruba 500 zaměstnanců (v 1. etapě to bylo 200) potřebných pro útlum a rozběhla se druhá vlna propouštěcích pohovorů. Odcházel 1 250 pracovníků, pracovní poměr ukončili většinou dohodou. Díky sociálnímu programu, státnímu příspěvku a dobré informovanosti odcházejících pracovníků propouštěcí proces nevyvolal žádný sociální ořes a neprojevil se ani ve zvýšení nezaměstnanosti.

Po druhé vlně převodů má závod DARKOV 700 zaměstnanců. Museli se naučit pracovat s novými pravidly a postupy ve státním podniku a zároveň pokračovat ve všech krocích souvisejících s přípravou šachet na likvidační proces. „*Plynule jsme pokračovali v sanačních a likvidačních pracích, v budování izolačních, uzavíracích a opěrných hrází a snižování energetické náročnosti. Pracuje se v podzemí i na povrchu bez přerušení. Vytvořili jsme nový roční projekt a také pětiletý technický a sociální plán likvidace,*“ doplnil Josef Lazárek.

Postup prací na dolech ČSA a Darkov

Po ukončení těžby přešly utlumované doly ČSA a Darkov do režimu zajištění. Závod DARKOV provedl ekologické vyklizení technických zařízení a uzavírání nepotřebných větrných okruhů pro zeštíhlení větrní sítě a údržby obslužných provozů. Na obou dolech byly nejprve uzavřeny výbuchuzdorně všechny ukončené poruby a vyklizeny všechny upotřebitelné dobývací technologie. Důlní pole se postupně uzavírá hrázemi a v současné době se provozuje z původních zhruba 100 km chodeb na každém dole asi 60 km, tedy 40 % je uzavřených. Na Dole ČSA se má stavět celkem 69 uzavíracích nebo opěrných hrází, z toho 16 už je postavených. Na Dole Darkov se má vybudovat celkem 74 hrází, z toho 23 už je hotových. Celkový počet hrází ale nemusí být konečný. Změnám v proudění větrů v podzemí se zároveň musí postupně přizpůsobovat i provoz hlavních ventilátorů na povrchu dolů.

Pracovníci závodu DARKOV (dříve zaměstnanci OKD) kromě stavění hrází zajišťují větrání dolů, čerpání důlních vod, prohlídky a údržby jam a těžních zařízení a také degazaci. Na Dole ČSA se odsává cca 24 000 m³ 100% metanu za 24 hodin, na Dole Darkov cca 12 000 m³ 100% metanu za 24 hodin (po přepočtení). Jak práce postupují, je potřeba rovněž průběžně připravovat příslušnou dokumentaci a vyřizovat legislativní náležitosti.

Doly Lazy, Staříč, Frenštát

Také na dalších převzatých dolech (Lazy, Staříč, Frenštát) pokračovaly během prvního roku pod státním podnikem DIAMO přípravy likvidace a v souladu se schválenými plány zajištění dolů se plnily povinnosti související s provozem a bezpečností dolu. Prováděla se údržba movitého a nemovitého majetku, třídění a šrotování nepotřebného materiálu a rozběhly se také demolicí nepotřebných a zchátralých objektů. Nepřetržitě probíhá intenzivní degazace celého důlního pole s průměrným denním objemem degazovaného plynu 30 000 m³ 100% metanu (po přepočtení). Postupuje se také v legislativní přípravě, v některých lokalitách je vyřízený odpis zásob, zpracován technický projekt likvidace dolu a podána žádost na schválení na OBÚ.

Náklady

Náklady na útlum byly stanoveny v doprovodném dokumentu k usnesení vlády ze září 2020, kdy vláda rozhodla o útlumu černouhelných dolů a převodu části OKD na státní podnik DIAMO. Skutečnost za rok 2021 je v souladu s touto kalkulací, respektive o něco níže. Celkové náklady na útlum převzatých dolů (vč. těch dříve utlumených – Lazy, Frenštát, Staříč) za rok 2021 činí 2,2 miliardy korun, sociální program z toho tvoří zhruba 750 mil. Kč (odstupné pro propuštěné dle zákoníku práce a kolektivní smlouvy OKD), ostatní jsou náklady na technickou likvidaci dolů a areálů, konzervační režim, sanace a rekultivace, čerpání a degazaci.

Budoucí využití

Závod DARKOV během prvního roku svého fungování mimo jiné začal spolupracovat s MS krajem a jeho společností Moravskoslezské investice a development (MSID) na budoucím využití areálů dolů. DIAMO ve spolupráci s MSID už zpracovalo plány s určením možností využití areálů dolů. Cílem je k transformaci území přistoupit komplexně, koordinovaně a v souladu s memorandem, podepsaným v dubnu 2021 na Ministerstvu průmyslu a obchodu.

Zpracované master plány se stanou základem pro přípravu projektů, které území ožíví a dají mu novou energii i smysl a pomohou tak transformaci regionu.

Proměna areálů dolů Lazy, ČSA a Darkov předpokládá zaměření na lehký průmysl orientovaný na malé a střední firmy, cirkulární ekonomiku, ale i vývojová a inovativní centra nebo multifunkční areály. Návrhy počítají také např. s turistickým, kulturním a společenským využitím nebo bydlením. Záměry doplňuje nová koncepce řešení energetických zdrojů těchto areálů, jde zejména o využití obnovitelných zdrojů energie s bateriovým úložištěm a důlního metanu, do budoucna připadá v úvahu i bezemisní výroba vodíku. Také pro Důl Frenštát vzniká na základě iniciativy obce Trojanovice zajímavý projekt CÉRKA.

Kontakt: press@diamo.cz